

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 24. srpna 2023
č. j. MSP-265/2021-ODKA-SPZ/3
Počet listů: 3
Přílohy: 1

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Obviněná právnická osoba T. B. L. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy: Trestní spis Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 45 T 4/2018

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněné zaniklé právnické osoby T. B. L.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. 45 T 4/2018 v části týkající se obviněné právnické osoby T. B. L.

Napadené rozhodnutí

- 1 Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. 45 T 4/2018 byla mimo jiné obviněná právnická osoba T. B. L. uznána vinnou zločinem podvodu dle § 209 odst. 1, 5 písm. a) trestního zákoníku a přečinem podvodu dle § 209 odst. 1, 3 trestního zákoníku. Za tyto trestné činy byla právnická osoba odsouzena dle § 16 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*TOPO*“) k trestu zrušení právnické osoby.

- 2 Ve vztahu k obviněné právnické osobě T. B. L. nebyl rozsudek napaden žádnou z oprávněných osob a rozsudek se tak ve vztahu k této obviněné právnické osobě stal dne 12. 5. 2020 pravomocným.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 3 Dle § 209 odst. 1 trestního zákoníku se trestného činu podvodu dopustí ten, kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.
- 4 Dle § 120 odst. 3 trestního řádu musí výrok, jímž se obžalovaný uznává vinným, nebo jímž se obžaloby zprošťuje, přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením, zda jde o zločin nebo přečin, a místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu.
- 5 Dle § 8 odst. 1 písm. a) TOPO je trestným činem spáchaným právnickou osobou mimo jiné protiprávní čin spáchaný v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, jednal-li tak statutární orgán nebo člen statutárního orgánu, anebo jiná osoba ve vedoucím postavení v rámci právnické osoby, která je oprávněna jménem nebo za právnickou osobu jednat, jestliže jí ho lze přičítat dle § 8 odst. 2 TOPO.
- 6 Dle § 8 odst. 2 písm. a) TOPO lze mimo jiné právnické osobě přičítat spáchání trestného činu uvedeného v § 7 TOPO, jestliže byl spáchán jednáním orgánů této právnické osoby.

Posouzení předmětné věci

- 7 Napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. 45 T 4/2018 z výše popsaných zákonných východisek vybočuje. V důsledku toho lze vydané rozhodnutí považovat za nezákonné.
- 8 Obviněná právnická osoba se měla dopustit přisouzené trestné činnosti tím, že

„II.

1. dne 18. 8. 2014 v Třinci, prostřednictvím jednatelky obchodní společnosti T. B. L., obž. J. K., pod záminkou zhodnocení investovaných finančních prostředků v oblasti poskytování krátkodobých půjček občanům, vylákala finanční prostředky ve výši 700.000,-Kč od obchodní společnosti F. C. zastoupené prokuristou M. S., na základě smlouvy o poskytnutí zápůjčky na částku 700.000,-Kč, se splatností do 18. 8. 2015 a sjednaným měsíčním úrokem ve výši 4%, poskytnuté finanční prostředky však v této lhůtě či později nevrátila, čímž způsobila obchodní společnosti F. C., majetkovou škodu ve výši 700.000,-Kč, přičemž dne 26. 10. 2015 tato společnost postoupila pohledávku na Z. B.

2. dne 24. 3. 2015 v Třinci, prostřednictvím jednatelky obchodní společnosti T. B. L. obž. J. K. pod záminkou zhodnocení investovaných finančních prostředků v oblasti poskytování krátkodobých půjček občanům, vylákala od poškozeného J. L. finanční prostředky ve výši 75.000,-Kč na základě smlouvy o zápůjčce na částku ve výši 75.000,-Kč, se splatností do 24. 4. 2015, poskytnuté finanční prostředky však v této lhůtě či později nevrátila, čímž způsobila poškozenému J. L. majetkovou škodu ve výši 75.000,-Kč.“

- 9 Z popsaných skutků však nevyplývá naplnění skutkové podstaty trestného činu podvodu dle § 209 odst. 1 trestního zákoníku, neboť není zřejmé, jakým způsobem by mělo být využito něčího omylu, nebo zamlčeny podstatné skutečnosti. Rozsudek ve skutkové větě obsahuje pouze vágní formulaci „pod záminkou zhodnocení finančních prostředků“. Zhodnocení zapůjčených prostředků formou úroku je však obvyklým znakem poskytnuté půjčky a nelze z něj tak bez dalšího vyvozovat možnou trestněprávní odpovědnost.
- 10 Rovněž skutečnost, že společnost v dohodnutém termínu poskytnutou půjčku nesplatila, bez dalšího neznamena, že tak postupovala s cílem vyhnout se hrazení závazku, ale mohla být například neschopna hradit své závazky v důsledku nepříznivé finanční situace. Toto však spadá spíše do odvětví soukromého práva, a nikoli do práva trestního.
- 11 Výše uvedeným tak mohlo dojít k porušení zákona v neprospěch obviněné právnické osoby a to tím, že byla odsouzena, aniž by dle znění rozsudku došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu podvodu dle § 209 odst. 1 trestního zákoníku.
- 12 Další porušení zákona v neprospěch právnické osoby lze potom spatřovat ve vyvození samotné trestní odpovědnosti právnické osoby dle § 8 odst. 1 písm. a) TOPO, a to především u skutku označeného v rozsudku jako bod 1.
- 13 Z provedeného dokazování vyplývá, že obviněné právnické osobě byla poskytnuta společností F. C. částka 700.000 Kč dle uzavřené smlouvy o zápůjčce, přičemž obratem byla suma ve výši 71 % zapůjčené částky zaslána na účet obviněné J. K. jako tehdejší jednatelky společnosti. Následující den poté došlo k dalšímu odčerpání poskytnutých peněz ve výši 20 % poskytnutého úvěru, a to rovněž bez racionálního ekonomického opodstatnění. Finanční historie společnosti přitom ukazuje pouze na omezené množství transakcí v řádu jednotek či nižších desítek tisíc korun, a pokud na účet přibyly nějaké prostředky, byly tyto záhy vyplaceny jako mzda jednatelce či jejím příbuzným. Z pohledu právnické osoby se tak jednalo o zcela zbytečné a nerentabilní transakce, které byly spáchány ryze v subjektivním zájmu obviněné J. K. a na úkor právnické osoby T. B. L.
- 14 Návětí § 8 odst. 1 TOPO stanoví základní předpoklady pro přičtení některého trestného činu uvedeného v § 7 TOPO právnické osobě, a to, že takový protiprávní čin byl spáchán některou z osob uvedených v § 8 odst. 1 TOPO v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, způsobem popsaným v § 8 odst. 2 TOPO. Jde v podstatě o korektiv, který má zabránit tomu, aby byla právnická osoba volána k odpovědnosti za excesy osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) TOPO, které nemají žádnou požadovanou souvislost s právnickou osobou a její činností. Vymezení těchto znaků je v TOPO dostatečně široké natolik, aby to umožňovalo postih právnické osoby bez rozšiřujícího výkladu. Pro úplnost je třeba zdůraznit, že pro vyvození trestní odpovědnosti právnické osoby postačí naplnění i jen jednoho z požadovaných vztahů právnické osoby k jednání některé z uvedených osob, tedy v jejím zájmu nebo v rámci její činnosti, neboť tyto jsou zde uvedeny alternativně (arg. „nebo“).
- 15 Vzhledem k tomu, že uvedené korektivní znaky jsou stanoveny k vyloučení excesů jednajících osob uvedených v § 8 odst. 1 písm. a), b), c) nebo d) TOPO, je třeba je vykládat spíše restriktivně (k tomu např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 627/2015 ze dne 24. 11. 2015), a to s přihlédnutím ke smyslu a účelu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Lze si totiž představit případy, kdy jednající osoba spáchá protiprávní čin sice fakticky jménem právnické osoby nebo v rámci její činnosti, ale takový čin bude spáchán na úkor této

právnícké osoby, přičemž právnícká osoba může odpovídat i za takto způsobenou škodu a bude tedy zároveň poškozenou osobou. V takovém případě není smyslem zákona, aby byla vůči právnícké osobě uplatňována trestní odpovědnost, a to přesto, že jinak platí obecný princip, že právnícká osoba odpovídá za volbu osob oprávněných za ni jednat, jakož i osob, které působí v řídicích a kontrolních orgánech. Při posuzování excesů jednajících osob je třeba uplatnit zásadu, že pokud byl čin v zásadě spáchán proti zájmům právnícké osoby nebo na její úkor, nelze dovést trestní odpovědnost takto poškozené právnícké osoby a bude uplatněna pouze trestní odpovědnost osoby jednající (viz Šámal, P., Dědič, J. a kol. Trestní odpovědnost právníckých osob. Komentář, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 190 – 191). Toto stanovisko bylo podpořeno rovněž rozhodnutím Nejvyššího soud ze dne 27. 9. 2016 sp. zn. 8 Tdo 972/2016, v němž Nejvyšší soud mimo jiné uvedl, že právnícké osobě nelze přičítat trestný čin ve smyslu § 8 odst. 2 TOPO, pokud jednající fyzická osoba spáchala protiprávní čin sice fakticky v rámci činnosti právnícké osoby, ale na úkor této právnícké osoby.

- 16 V nyní předkládané věci poté, co obviněná právnícká osoba získala v rámci zápůjčky peněžní sumu ve výši 700.000 Kč, dochází v podstatě ihned k odčerpání těchto peněz do dispozice spoluobviněné jednatelky, a to formou zcela nelogických a nerentabilních transakcí. Na trestní odpovědnost právnícké osoby tak lze aplikovat závěry výše uvedených usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 627/2015 a 8 Tdo 972/2016. V návaznosti na to lze konstatovat, že trestný čin byl právnícké osobě přičítán v rozporu s ustanovením § 8 odst. 2 TOPO.
- 17 Z veřejného rejstříku zároveň vyplývá, že obviněná právnícká osoba již zanikla, přičemž byla vymazána ke dni 19. 4. 2021. Z hlediska přípustnosti podané stížnosti pro porušení zákona je však namístě analogicky postupovat podle § 275 odst. 1 trestního řádu a řízení na podkladě takto podané stížnosti pro porušení zákona provést i přes zánik obviněné právnícké osoby, neboť napadeným rozhodnutím byl porušen zákon v její neprospěch.
- 18 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Závěr a návrh

- 19 S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud
 - 1) podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. 45 T 4/2018 byl v neprospěch obviněné právnícké osoby T. B. L. porušen zákon v ustanovení § 120 odst. 3 trestního řádu a § 8 odst. 1, 2 TOPO,
 - 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 3. 2020, sp. zn. 45 T 4/2018 zrušil ve výrocích o vině a o trestu ohledně obviněné právnícké osoby T. B. L., a dále zrušil též všechna další rozhodnutí na zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.
 - 3) podle § 270 odst. 1 trestního řádu přikázal Krajskému soudu v Ostravě, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

